

ÖZEL GÜVENLİK KONULARINDAN OLAN GENEL KOLLUKLA İLİŞKİLER KONUSU İLE İLGİLİ SINAVLARDAKİ SORU DAĞILIMINA GÖRE ENAZ 4 SORU SORULMAKTADIR.

Özel Güvenlik GENEL KOLLUKLA İLİŞKİLER Konu Ders Özeti

GENEL KOLLUĞUN GÖREV, YETKİ VE SORUMLULUKLARI

Genel kolluk: Genel kolluk kuvvetleri denildiğinde; genel emniyeti ve asayiş sağlamaktan sorumlu **Polis, Jandarma ve Sahil Güvenlik Komutanlığı** anlaşılmalıdır.

Polis; belediye sınırları içerisinde, Silahlı icra ve inzibat kuvveti olup üniformalı ve sivil olmak üzere iki kısımdır (ETK md.4). Polis; emniyet hizmetleri sınıfına mensup olan silahlı, üniformalı veya sivil olarak görev yapan her rütbedeki personeldir.

Polis teşkilatı **Emniyet Genel Müdürlüğüdür ve İçişleri Bakanlığına bağlıdır.**

Polisin görev ve yetkileri, **2559 Sayılı Polis Vazife ve Salâhiyet Kanunu** ile belirlenmiştir.

10 Nisan 1845 Türk Polis Teşkilatının kuruluş yılıdır.

Jandarma; belediye sınırları dışında kalan ve henüz polis teşkilatı olmayan yerlerde, emniyet ve asayiş ile kamu düzeninin korunmasını sağlayan ve diğer kanun ve nizamların verdiği görevleri yerine getiren silahlı, askeri bir güvenlik ve kolluk kuvvetidir .

Jandarma Genel Komutanlığı; Silahlı Kuvvetlerle ilgili görevleri, eğitim ve öğrenim bakımından **Genelkurmay Başkanlığına**, emniyet ve asayiş işleriyle diğer görev ve hizmetlerin ifası yönünden **İçişleri Bakanlığına** bağlıdır.

Jandarmanın görev ve yetkileri, **2803 Sayılı Jandarma Teşkilat, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunla** düzenlenmiştir

14 Haziran 1839 tarihi, Jandarma'nın kuruluş tarihidir.

Sahil Güvenlik; (Karada Başlayıp Denizde Devam Eden Suçlar) deniz, liman ve karasularımızda kamu düzeninin sağlanması ve korunması konusunda görevli ve yetkilidir. Bütün sahillerimiz, karasularımız ve iç sularımızda; liman ve körfezlerimizin korunması, güvenliğinin sağlanması, deniz yoluyla yapılan kaçakçılığın önlenmesi, izlenmesi ve suçlular hakkında gerekli işlemlerin yapılması amacıyla kurulmuş silahlı bir güvenlik kuvvetidir.

Sahil Güvenlik Komutanlığı, Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşu içerisinde olup barışta, görev ve hizmet yönünden **İçişleri Bakanlığına** bağlıdır. Olağanüstü durumlarda **Genelkurmay Başkanının** isteği üzerine, bir kısmı yada tümü ile **Deniz Kuvvetleri Komutanlığı harekât komutasına** veya emrine, savaş halinde tümü ile doğrudan doğruya **Deniz Kuvvetleri Komutanlığı** emrine girer.

Görev ve yetkileri **2692 Sayılı Sahil Güvenlik Komutanlığı Kanunu** ile düzenlenmiştir

1982 Sahil Güvenlik kuruluş tarihidir.

Özel Kolluk: Devlet ve yetkili diğer kamu tüzel kişilerin, özel kanunlar çerçevesinde kurulup, teşkilatlandırılan; kendi hizmet alanında güvenliği sağlamak amacı taşıyan ve kendi kanunlarına göre silah taşıma ve kullanma yetkisine sahip; jandarma ve polis dışındaki kolluk görevlileridir.

GENEL KOLLUĞUN TEMEL GÖREVLERİ

Bireyin temel hak ve özgürlüklerini korumak,

Emniyet ve asayişini sağlamak,
Kamu düzenini korumak,
Kanunlara, tüzüklere, yönetmeliklere, hükümet emirlerine ya da tebliğlere ve genel olarak kamu düzenine uygun olmayan eylemleri, işlenmesinden önce kanun ve nizamlar çerçevesinde önlemek Suç işlenmesini önleyici tedbirler almak ve suçla mücadele etmek, İşlenmiş olan suçlar hakkında kanunlarda yazılı görevleri yapmak, Suçları aydınlatmak ve şüphelileri adli makamlara teslim etmek,
Yardımlı isteyenler ve yardıma muhtaç olanlar ile tehlike içerisinde bulunanlara yardım etmektir.

GENEL KOLLUĞUN YETKİLERİ

Durdurma, Kimlik Sorma Ve Kimlik Tespit Etme Yetkisi

Parmak İzi Ve Fotoğraflar Alma Yetkisi

Arama Yetkisi

Yakalama Ve Gözaltında Tutma Yetkisi

Zor Kullanma Yetkisi

Silah Kullanma Yetkisi; Silah kullanmak deyiminden, mutlaka ateş etmek anlaşılmaz. Ateş etmek, silah kullanmada en son çaredir

El Koyma Yetkisi

Adli Görev Ve Yetkileri

Zorla Getirme Ve İfade Alma Yetkisi

Trafik Hizmetleri İlişkin Görev Ve Yetkisi

İstihbarat toplama ve dinleme

Engel Olma, Yasaklama (Önleme) Yetkisi

Belirli yerlere girme yetkisi ; İmdat istenmesi veya yangın, su baskını ve boğulma gibi büyük tehlikelerin haber verilmesi veya görülmesi halleri ile ağır cezalı bir suçun işlenmesine veya yapılmakta olunmasına mani olmak için konutlara, işyerlerine ve eklentilerine girebilir.

GENEL KOLLUĞUN SORUMLULUKLARI; Kolluk birimleri, görev ve hizmetin yerine getirilmesinde hukukun üstünlüğü, kamu yararını gözetme, tarafsızlık, katılımcılık, şeffaflık, hesap verebilirlik, hizmetin sonucuna odaklılık ve sürekli gelişim ilkelerini esas alır.

- Kolluk birimleri, görev ve sorumluluk alanında toplumun talep ve ihtiyaçlarına odaklanarak halkın memnuniyetini arttırmayı, bu suretle toplumun saygı ve güvenini kazanmayı hedefler.
- Güvenlik hizmeti her zaman ve herkes tarafından ulaşılabilir olmalıdır.
- Görevin gerektirdiği istisnalar dışında kolluk kolaylıkla tanınabilir şekilde görev yapar.
- Devletin yasal icra gücü olan kolluk personeli, bu gücü zaaf içerisinde gösterecek tutum ve davranışlardan kaçınır.
- Kolluk personeli, görevini yerine getirirken, herkesin yaşam hakkına ve Anayasa'da belirtilen diğer temel hak ve özgürlüklere saygı gösterir.
- Kolluk personeli, kimseyi işkence, eziyet, insanlık dışı, aşağılayıcı ve onur kırıcı muamele veya cezaya tabi tutamaz. Hiçbir sebep, işkencenin haklılığına gerekçe gösterilemez.
- Kolluk personeli, kanunla öngörülen nedenlere ve yöntemlere uygun olmadıkça kimsenin özgürlüğünü sınırlayamaz.
- Kolluk personeli, zorunlu durumlarda ve sadece meşru bir amacı elde etmek için orantılı güç kullanır.
- Kolluk personeli, görevinin gerektirdiği saygınlık ve dürüstlük içerisinde hareket eder. Görevini yerine getirirken tarafsız davranır ve insanlar arasında ayırım yapmaz.
- Kolluk personeli, kanunların öngördüğü haller dışında bireyin özel hayatına müdahale edemez.

- Kolluk personeli, kişilerin özel hayatlarıyla ilgili olan ya da kişi haklarına zarar verebilecek nitelikteki bilgilerin korunmasına büyük özen gösterir; yasal zorunluluk haricinde bu bilgileri açıklayamaz ve kendisi veya üçüncü kişiler lehine kullanamaz.
- Kolluk personeli, kolluk uygulamalarında, yaşlı, engelli ve çocuk gibi hassas kişilerin durumlarını ve ihtiyaçlarını göz önünde bulundurur.
- Kolluk personeli, görevini icra ederken veya bir olaya müdahale ederken, öncelikle mesleki kimliğini açıklar ve normal şartlarda kimlik gösterir.
- Kolluk personeli, görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı, yeri ve zamanına bakmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koyar; suçun devamını önler; şüpheli ve suç delillerinin tespit ve muhafazasını sağlayarak yetkili kolluğa teslim eder.
- Kolluk personeli suç ayırımı gözetmeksizin yakalanan kişilere, yakalanma nedeni ve hnkındaki iddiaları öğrenme, susma, istediği bir kişiye yakalandığını bildirme, müdafiden yararlanma ve yakalanmaya itiraz etme haklarının bulunduğu ve bu hakları nasıl kullanacağı hususunda gecikmeksizin bilgi verir ve bu hakların kullanımında yardımcı olur.
- Kolluk personeli, mağdur ve tanıklara kanun tarafından tanınan hakları hatırlatır ve tehdit altında oldukları durumlarda can güvenliklerini sağlar.
- Kolluk personeli, soruşturmayı objektif ve adil olarak yürütür; kadınların, çocukların, yaşlıların ve engellilerin özel durumlarına ve ihtiyaçlarına saygı gösterir.
- Kolluk personeli, görevini icra ederken veya bir olaya müdahale ederken, öncelikle mesleki kimliğini açıklar ve normal şartlarda kimlik gösterir.
- Kolluk personeli, görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı, yeri ve zamanına bakmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koyar; suçun devamını önler; şüpheli ve suç delillerinin tespit ve muhafazasını sağlayarak yetkili kolluğa teslim eder.
- Kolluk personeli suç ayırımı gözetmeksizin yakalanan kişilere, yakalanma nedeni ve hnkındaki iddiaları öğrenme, susma, istediği bir kişiye yakalandığını bildirme, müdafiden yararlanma ve yakalanmaya itiraz etme haklarının bulunduğu ve bu hakları nasıl kullanacağı hususunda gecikmeksizin bilgi verir ve bu hakların kullanımında yardımcı olur.
- Kolluk personeli, mağdur ve tanıklara kanun tarafından tanınan hakları hatırlatır ve tehdit altında oldukları durumlarda can güvenliklerini sağlar.
- Kolluk personeli, soruşturmayı objektif ve adil olarak yürütür; kadınların, çocukların, yaşlıların ve engellilerin özel durumlarına ve ihtiyaçlarına saygı gösterir.

GENEL KOLLUK ÖZEL KOLLUK İLİŞKİLERİ VE BUNUN SUÇ ÖNLEMEDEKİ YERİ VE ÖNEMİ

Genel kolluk ile özel kolluk arasında özel güvenlik modelinin hemen her aşamasında farklı şekillerde var olan bir ilişki söz konusudur. Özel güvenlik birimleri ile kolluk kuvvetleri benzerlikler ve farklılıklara sahiptir.

- Genel ve özel kolluk teşkilatları görev ve sorumluluk alanlarına göre konu ve çalışmalarda her zaman iletişimi içinde bulunmak zorundadır. Suç ve suçlularla mücadelede ortak amaca hizmet eden genel kolluk ve özel güvenlik, birbirlerinin rakibi değil, bir birine yardımcı olan unsurlardır.
- Genel kolluk görevleri yeri ve zamanına bakılmaksızın bir suçla karşılaştığında suça el koymak, önlemek, sanık ve suç delillerini tespit etmek, muhafaza ve yetkili zabıtaya teslim etmek ile görevli ve yetkili kılınmıştır.
- Zor kullanma ve yakalama yetkilerinin kullanılmasını gerektiren olaylar en seri vasıta ile yetkili genel kolluğa bildirilir; yakalanan kişi ve zapt edilen eşya genel kolluğa teslim edilir(ÖGHDK m.9/III). Özel güvenlik birimlerinin görevlerini yerine getirmesi sırasında yaşanan zor kullanma ve yakalama olaylarının en hızlı şekilde genel kolluk birimine iletilmesi zorunludur.
- Genel kolluk kuvvetlerine derhal bildirmek şartıyla, aramalar sırasında suç teşkil eden veya delil olabilecek ya da suç teşkil etmemekle birlikte tehlike doğurabilecek eşyayı emanete alma yetkisi özel güvenlik görevlilerinin yetkileri arasında yer almaktadır(ÖGHDK m.7-f).
- Görev alanında, can ve mal güvenliğinin ve kamu düzeninin sağlanması, suç işlenmesinin önlenmesi, taşınması veya bulundurulması yasaklanmış her türlü silah, patlayıcı madde veya eşyanın tespit edilmesi amacıyla detektörle, x-ray cihazından geçirerek veya Kanunda belirtilen durumlarda gerektiğinde üst araması yapılabilir. Kamuya açık alanlarda üst araması, 24/5/2003 tarihli ve 25117 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Adli ve Önleme Aramaları Yönetmeliği hükümlerine göre yapılır. Bu alanlarda özel güvenlik görevlilerince yapılacak üst araması genel kolluğun gözetim ve denetiminde yapılır. Arama sırasında yakalanan kişiler veya el konulan madde ve cisimler, yasal işlemi yapılmak üzere bir tutanakla genel kolluğa teslim edilir(ÖGHDK Uy. İlg. Yön. m. 14).

- Özel güvenlik personeli kamuya açık alanlarda ancak genel kolluğun gözetimi altında üst araması yetkisini kullanabilecektir.
- Özel güvenlik birimleri ve kolluk sıklıkla aynı hizmetlerde bulunur ve suç önleme de dahil aynı amaçlar için çalışırlar
- Her ne kadar kolluk görevlileri de suç önleyici tedbirler alıyorsa da, büyük bir kısmı zamanlarını kanunları uygulamak, tahkikat yapmak ve suçluları yakalamakla geçirmektedirler.
- Her ikisi de üniforma ve rozet kullanır.
- Her ikisi de suçun önlenmesi ve suçluların yakalanmasını amaçlar,
- Özel güvenlik birimleri yakalamadan çok suçun önlenmesi için çalışırlar.
- Özel güvenlik birimlerini kolluk kuvvetlerinden ayıran en belirgin özellik, kar amaçlı teşebbüs olup belirli müşterilerine hukukun yaptırım gücü ve zararlarını azaltma yönünde hizmet sunmasıdır. Kolluk kuvvetleri ise bunun aksine, kar amaçlı olmayan, devlet teşebbüsü halindeki ve toplumun geneli için güvenlik hizmeti veren müesseselerdir.

Özel güvenlik vatandaşlar gibi, yakalama, araştırma yapma, silah taşıma, kendilerini ve mallarını koruma kurallarına tabiidirler. Kendisini korumakla yükümlü oldukları kişilerin mülkiyetlerine veyahut işyerlerine yetkisiz kişilerin girmesini engelleyebilirler ve korumakla yükümlü oldukları kişiden aldıkları tüm uygulama ve talimatları icra edebilirler 5188 sayılı özel güvenlik hizmetlerine dahil kanuna uygun olarak kurulan özel güvenlik şirketleri ile **özel güvenlik birimleri görevli ve yetkili olduğu alanlar ise görev yaptıkları yer ile sınırlı kılınmıştır.** İlgili kanunun 9.maddesi özel güvenlik personelinin görev alanını düzenlemektedir. Bu maddede bu görevler **7. maddede sayılan yetkileri sadece görevli oldukları süre içinde ve görev alanlarında kullanabilirler.** Özel güvenlik görevlileri silahlarını görev alanı **dışına çıkaramazlar.** İşlenmiş bir suçun samığı veya suç işleyeceğinden kuvvetle şüphe edilen kişinin takibi dışarıdan yapılan saldırılara karşı tedbir alınması para ve değerli eşya nakli kişi koruma ve cenaze töreni gibi **güzergah ifade eden durumlarda güzergah boyu görev alanı sayılır.**

Görev alanı zorunlu hallerde komisyon kararıyla genişletilebilir

ÖZEL GÜVENLİĞİN GENEL KOLLUĞA YARDIMCI OLMA YÜKÜMLÜLÜĞÜ

özel güvenlik birimleriyle kolluk görevlilerinin rolleri birbirlerini **tamamlayıcı** niteliktedir, özel güvenlik birimleri kolluk güçlerine emniyet ve güvenlik konularında yardımcı olmaktadır. Onların iş dünyası, sanayi, taşımacılık ve devlet alanındaki çalışmaları, kamu düzeninin devamı için kolluk güçlerine yardımcı nitelikte olup çok hayati bir misyona sahiptir.

Suçla mücadele yaklaşımlarının gereği olarak özel ve genel kolluğun temel amaçları hodefleri ve görevleri Caydırıcılık temellerine dayalı önleyici ve koruyucu hizmetler sunmak, Suç sonrası olaylara müdahale etmek, Gereklili adli işlemleri yapmak,

Vatandaşlara, yardım isteyenlere yardım etmek gibi ortak bir misyona hizmet etmektedir.

Özel güvenlik teşkilatları görev yaptıkları yerde başarılı olmak için genel kolluğun desteğini almak zorundadır. Meydana gelebilecek olaylara karşı caydırıcılık ve işlenmiş bir suça müdahale konusunda kollukla irtibat halinde bulunulmalıdır. Şüpheli durumlarda ve olay meydana gelmesi halinde vakit geçirmeden genel kolluğa haber vermek genel kolluğun müdahalesi sonrasında diğer ihtiyaç duyulan görevleri yerine getirmek ve elde edilen bilgileri kollukla paylaşmak bu açıdan önemlidir.

özel güvenlik personelinin görevli olduğu yerlerde bir suç işlenmesi halinde personel olaya müdahale eder olay yerinden kaçan sanıkları takip eder sanıkları yakalar genel kolluk olay yerine geldiğinde ise yetki ve sorumluluk genel kolluğa geçer. Özel güvenlik görevlileri bu durumda ancak genel kolluğun yasalara uygun olarak verdiği emirlere göre hareket eder.

5188 sayılı kanunun 7.maddesine göre özel güvenlik personeli genel kolluğun görev alanına giren bir olayla karşılaştığında suçüstü hükümleri içerisinde gecikmeksizin olaya el koyup genel kolluğa haber verir ve genel kolluk olaya el koyuncaya kadar sanık veya sanıkları olay yerini ve delilleri korur, muhafaza altına alır ve genel kolluk olaya el koyduktan sonra ona teslim eder.

5188 sayılı kanunun 6.maddesine göre kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanması yönünde 5442 sayılı il idaresi kanunu ile **vali ve kaymakamlara** bazı yetkiler verilmiştir. Mülki idare amirleri vali ve kaymakamlar havalimanı liman gümrük gar ve istasyon gibi yerler ile spor müsabakalarının sahne gösterilerinin ve benzeri

etkinliklerin yapıldığı yerlerdeki özel güvenlik tedbirlerinin denetlemeye ve kamu güvenliğinin gerektirdiği hallerde ek önlemler aldırma yetkilidir. Bu yetkiler kullanılması halinde özel güvenlik birimi ve özel güvenlik personeli, **mülki idare amirinin ve genel kolluk amirinin emirlerini yerine getirmek zorundadır**. Özel güvenlik genel kolluk ile **iş birliği** içinde ve **genel kolluk amirinin sevk ve idaresi altında** görev yapmak durumundadır.

GENEL KOLLUĞUN ÖZEL GÜVENLİK ALANINA GİRERKEN UYMASI GEREKEN KURALLAR VE İSTİSNAİ DURUMLAR

Genel kolluk, asli görevleri olan Genel Güvenlik ve Asayişin sağlanması yanında, Özel kolluğun görev sahası ve alanına giren olaylarda özel kolluk yok veya yetersiz ise onun yerine genel emniyet ve asayiş kapsamındaki yetkilerini kullanacaktır.

Özel Güvenlik Görevlisinin görev alanına bir görevin ifası için gelen **Genel Kolluk Mensupları hiçbir kısıtlamaya tabi tutulmaksızın içeri girerler**. Faili veya suç delillerini ele geçirebilmek için arama yapabilirler. Özel güvenlik alanında, genel kolluğun yapacağı görevin silahsız olmasını gerektiren istisnai hallerde, genel kolluk görevlisi, usulüne uygun şekilde silahını teslim etmelidir. Örneğin; askeri tesisler, havaalanları gibi herkesin giremeyeceği alanlar ile tamamen silahtan arındırılmış ve muhafaza altına alınmış, silahlı girilemeyeceği yönünde özel mevzuatla düzenleme yapılmış yerlere silahlı girilemez. Ancak, buralar dışında kalan, özel güvenlik görevlilerince koruma ve güvenlik hizmeti verilen kamuya açık yerler, aynı zamanda genel kolluğun görev alanı olduğu için, bu gibi yerlere girişte genel kolluk personelinin silahını teslim etme zorunluluğu yoktur.

Görev sırasındaki Özel Güvenlik Görevlisinin kamu kolluğu tarafından, suç şüphesi üzerine şartları da varsa aranması mümkündür. Böyle bir durumda Özel Güvenlik Görevlisi Kamu kolluğunun aramasını fiilen engellemeye kalkışarak kendisini zor duruma düşürmemelidir.